

SCHEDIASMA IURIDICVM INAVGVRALE

DE

H98. /
1767,1

FVNDAMENTO PRAEIVDICIORVM

QVOD

VNA CVM COROLLARIIS EX VNIVERSO IVRE

PRAESIDE DEO TRIVNO

EX DECRETO

ILLVSTRIS IURISCONSVLTORVM ORDINIS

IN

ACADEMIA LVDOVICIANA

PRO

LICENTIA

SVM MOS IN VTROQVE IVRE HONORES

ET PRIVILEGIA DOCTORALIA

RITE OBTINENDI

AD DIEM XXIX. IAN. CIDI CCCLXVII.

PVBLICAE EXCELLENTISSIMORVM ACADEMIAE

PROCERYM CENSVRAE

SVMITTIT

IOANNES THOMAS
MATHIOWITZ

WETZLARIENSIS.

GISSAE,

EX OFFICINA BRAVNIANA

SCHEDIASMA ITRIGIVM INAVGRALIE
DE
FVNDAVENTO
PRAEIVDICIORVM

QVOD
VNA CVM COROLLARIIS EX VNIVERSO IURE
PRAESIDE DEOTTIVNO
EX DECTO
IETKSTRIS INRECOVTEVORVM ORDINIS
DOM FAVRIQ IOSTILO
ACADEMIA IN DONCLANA
PRAESIDE DEOTTIVNO
ARTE ET MITEIATO
SYMPOS IN VTIOVE IURE HONORIS
ET PRIVILEGII DOCTORALIA
IURE ORDINARI
AD DIEM XIX IAN CIRCICEVNI
PUNCT EXPERIMENTISQVORVM ACADEMIE
PROCEM LEGALIA
ARCHI CAVILLARIO
TOANNES THOMAS
MATHEWITZ
TRINCEVICTORI
DODNO IOSTILO
ET OFFICINA BRAVINA

EMINENTISSIMO
AC
CELSISSIMO
PRINCIPI
AC
DOMINO
DOM. EMERICO IOSEPHO
S. SEDIS MOGVNTINAE
ARCHI-EPISCOPO
SACRI ROM. IMPERII
PER
GERMANIAM
ARCHI-CANCELLARIO
ET
PRINCIPI ELECTORI
DOMINO MEO CLEMENTISSIMO

EMINENTISSIMO
AC
CELESTISSIMO
PRINCIPALI
AC
DOMINO
DOM. EMERICO JOSEPHO
S. SEDIS MAGISTRALIS
ARCHIEPISCOPO
SACRI ROM. IMPERII
PER
GERMANIAM
ARCHICANCELLARIO
ET
PRINCIPALI ELECTORI
DOMINO MEO CLEMENTISSIMO

EMINENTISSIME
AC
CELSISSIME
PRINCEPS ELECTOR
DOMINE DOMINE
CLEMENTISSIME!

Primitiae hae Academicae Celsissimo Nomine
TVO (veniam dabis EMINENTISSIME
PRINCEPS ELECTOR) insignitae super-
biunt,

biunt, ne gratitudini, ne subiectioni, ne summae
illi deuotioni in TE debitae praeiudicarem, qua
omnigenam felicitatem, annos Nestoreos, Regi-
men coeli benedictionibus praeuentum ardentissi-
mis votis apprecor, ad gratiam TVAM cum meis
aspiro & dum spiro spero

EMINENTISSIMI
AC
CELSISSIMI
NOMINIS TVI

SERVORVM INFIMVS
IOANNES THOMAS MATHIOWITZ
WETZLARIENSIS.

DE
FVNDAMENTO PRAEIVDICIORVM.

§. I.

praeiudicia seu clarius praeiudicata ex lege 38. ff. de LL. descendunt: ibi: nam Imperator noster SEVERVS rescriptit, in ambiguitatibus, quae ex legibus proficiscuntur, consuetudinem aut rerum perpetuo similiter iudicatarum auctoritatem vim legis obtinere debere. Praeiudicium dicebant Romani quasi praeiudicatum. Praeiudicatum autem est prius iudicatum, quemadmodum praeiudicare prius iudicare. CICERO lib.

lib. 5. *epist.* ad BRVTVM: *Quod enim senatus nondum censuit, nec populus romanus iussit, id arroganter non praeiudico, nec reuoco ad arbitrium meum.* Adde, si placet, IAC. RAEVARD. lib. II. de *praeiudiciis*. Oper. Tom. II. pag. 811. seqq. ERN. TENZEL. *progr. de praeiudiciis* & IO. WOLFF. de *eo quod iustum est circa praeiudicia iudicialia*. Alt. 1728.

§. II.

Abusus tanta *Praeiudiciis* sensim sine sensu addidit incrementa, vt vix opinio iuris non sine summo veritatis & legum *praeiudicio* reperienda, quae non sub clypeo *Praeiudicii* in foro audacter pugnat, & non raro de legibus ipsis triumphat, inde est tritum illud: Nulla tam absurda facile reperitur sententia, quae suum non inueniat basiatorem, addo, *Praeiudicium*. *Praeiudicia* dari contra *praeiudicia*, testantur monita & querelae *recessu*, quos inter solum *novissimum* § 136 allegasse sufficiat. Si exempla scire cupis, euolue modo HIER. de CAEVALLOS *speculum aureum communium opinionum contra communes* & BARTHII *dissensus in praxi*. Spectant huc etiam HERTELII, Antecessoris olim Ienensis, ridiculo titulo inscripti libri, *die politische Schnupstobacksdose, die politische Thee- und Coffetassen, der politische Nachrichten*, elapso anno Ienae iterum recusi.

§. III.

§. III.

Sunt, qui tempora AVGVSTI reuocant, responsis, decisionibus, consultis, aliisque DDrum opinionibus, si non auctoritatem legis, saltem vim *Praeiu-dicii* adscribentes, adeo vt Cl. BOEHMER *in Tom. 2. part. 1. Consult. in praefat. pag. 17.* iam conquestus sit: arbitrium legum tradi ac assignari aduocatis, iudicibus, collegiis, si non, quod leges praecipiant, agant, velint, iubeant, inspiciendum, sed id potius, quod practicis placeat, legum vigorem habeat in Germania.

§. IV.

Sunt & alii, qui ad alterum extremum prolapsi, vix omnem *praeiudiciorum* vsu negant. At cum, manente vsu, abusu tolli oporteat, quid hac de re sentiam, quae ad *praeiudicia* requiram, & in quo fundamenta eorum statuam, breuiter dabunt sequentia.

§. V.

Si CICERO in *Cluentiana* recte dixit: *vt corpora nostra sine mente, sic ciuitas sine lege, suis partibus vt neruis & sanguine & membris vti non potest. Legum ministri magistratus, legum interpretes iudices, legum denique omnes idcirco serui sumus, vt liberi esse possimus.*

B

Si

Si verum, quod CAROLVS M. apud BALVZIVM Tom. I. pag. 370. cap. 26. statuit, *vt iudices secundum legem scriptam iuste iudicent, non secundum arbitrium suum.* Si placita legis 13. Cod. de sent & interloc. non exemplis, sed legibus iudicandum esse, in Germania obtinent, non errauero, si vnicam iudiciorum normam in ipsis solum legibus consistere affirmem.

§. VI.

Lex itaque, cum sit vnica iudiciorum norma; idem vero sit, an legislator *expresse*, an *tacite* suam voluntatem declaret arg. l. 32. § 1. ff. de LL. quid vetat, & *consuetudinem* seu *ius non scriptum* tanquam normam iudiciorum habere?

§. VII.

Consuetudinem si tibi fingas in actibus iudicialibus quoad materialia causae, circa *thesim iuris*, id est, si fingas quaestionem *iuris dubii* per repetita iudicata vniformiter, rationabiliter, libere, publice, & ex opinione necessitatis decisam, recte infer: *non esse recedendum ab eo, quod contradictorio iudicio firmatum* l. 34. ff. de LL. *quod per multos annos obseruatum, rerumque perpetuo iudicatarum auctoritate fulcitum est.* l. 35. 37. & 38. ff. de LL. *quod diu aequum visum est.* l. 2. ff. de Constit. Ppum. *quod interpretationem semper cer-*

certam habuit l. 23. ff. de LL. & haec illatio praeiudicium tibi dabit.

§. VIII.

Requisita *praeiudicii* ergo ex consuetudine metienda sunt. Quae cum §. *praecedente* breuiter allata, & ne in iisdem recensendis aut explicandis longior fiam, ea, quae DECKHERR in *vindiciis ad Tit. 2.* attulit, mea facio, unicum hoc addens, *rationabilitatem* praeiudicii tum abesse, si res iudicatae legibus & solidae iuris rationi repugnent, tum enim subintrat l. 39. ff. de LL. *id quod per errorem primum receptum, deinde consuetudine obtentum, in aliis similibus in posterum obtinere non debere.*

§. IX.

Leges scire, non est verba tenere sed vim & potestatem eorum. l. 17. ff. de LL. *Vis autem & potestas* in enucleanda legislatoris voluntate seu ratione legis consistit l. 19. § 1. ff. *§ Secum Trebell.* Inde est, quod iurisprudentia absque habitu interpretandi nec definiri nec concipi possit.

§. X.

Nouum & alterum itaque *praeiudiciorum* fundamentum substituit interpretatio. Quod enim ab integro

regro quodam iustitiae collegio circa dubium legis sensum interpretatiue eum in finem deciditur, vt futuris casibus norma sit, illud interpretationem *authenticam*, alias *vsualem*, dictam per leg. fin. *Cod. de leg. & constit. iuncta lege 32. ff. de LL. appello.*

§. XI.

Differentia nihilominus inter *praeiudicia ex consuetudine* descendencia, & inter *praeiudicia interpretationem authenticam* pro fundamento habentia, in eo se satis exferit, quod *haec* ex *vno* resultent iudicatio, *illa repetitas* similes sententias supponant; *haec* in *Dicasterio* non nisi per *unanimitiam*, *illa* vero *uotis maioribus* praeponderantibus etiam euenire possint.

§. XII.

Ex duplici supra dato *praeiudiciorum* fundamento sequentia necessario fluunt consecutaria:

a) *Praeiudicia* circumscribi posse, quod sint *res iudicatae*, quatenus *vi consuetudinis vel interpretationis authenticae* similibus causis decidendis adhibeantur, *vt dubio, vel deficienti legi, obueniatur.*

§. XIII.

b) Absurdum esse, collectas *decisiones, responsa, consultationes, observationes* pro *praeiudiciis* allegare & laudare. Tales sententias enim in similibus *ICtus* non ideo, quia sic *decisum, iudicatum*, sed quia *ius & ratio*

ratio ita decidendum esse suadet, probat. PET. SVRD.
conf. 301. sub num. 31. Neutrum enim horum ad
consuetudinem, neutrum ad interpretationem au-
thenticam qualificatum deprehendo.

§. XIV.

c) Periculosum esse, in *praeiudicio consuetudinem*
pro fundamento habente se fundare. Vniiformitas
casus ex rationibus decidendi, in archiuis & repositura
sepultis, vix ac ne vix quidem alleganda. Si vero casus
decisus a casu *decidendo* vel in minimo differat, allegatum
praeiudicium nil releuat. LAVTERBACH. *Coll. Theor.*
Pract. Lib. 1. Tit. 3. §. 48. confer. Perill. L. B. de
CRAMER in den *Beyträgen P. 3. n. 26. von zu beobach-*
tender Gleichheit in iudicando.

§. XV.

d) *Praeiudicium* nomen praediudicii non mereri,
quod fors aequitatem prae se habere videatur, caete-
roquin *legem claram* evertit. Tunc enim si ex *consue-*
tudine ortum trahit, obstat, l. 2. *Cod. quae sit longa*
consuet. § l. 14. ff. de LL. & si ex *interpretatione*, re-
geritur: in *claris officium interpretis cessare* per l. 12. § 1.
in *sine ff. qui § a quibus manumiss.*

§. XVI.

e) *Praeiudicium* limites fori & iudicii, in quo
enatum, non egredi. BOEHMER in *introd. in Ius Dig.*
Lib. 1. Tit. 1. §. 2. Quaestionem an a praediudicio su-
perio-

periorum iudiciorum inferioribus facile fit recedendum?
 cum LAVTERBACH *Loc. cit. ex ratione legis 38. ff. de LL. § l. fin. Cod. de LL. § constit. Ppum, negandam puto.*

§. XVII.

Quae supra in genere exposui, eadem & sunt *summorum imperii tribunalium praeiudiciorum fundamenta & consuetaria.* Interpretationem quod attinet, constat ex *R. I. N. §. 136.* quod *Dni Assessores* moneantur, contraria praeiudicia evitare & de certo sensu legis dubiae *in pleno* inter se convenire, quod & in *R. D. 1557. §. 2. Conc. O. Cam. Part. 2. Tit. 38. §. 1.* haud obscure statutum lego: *wo künftig einiger zweifelhaftiger Verstand in dieser C. G. O. nicht den Proceß. sondern articulos decisivos anlangend oder sonst in des Heil. Röm. Reichs constitutionibus uezunder wäre, oder sich künftiglich zutrüge, dessen sich C. R. und B. in pleno consilio gemeinen Rechten nach nicht vergleichen könnten* &c. *Clarius adhuc rem explicat R. I. de anno 1570. §. 77. soll das C. G. dieienige opinionones, die bey den Rechtsgelehrten ganz streitig, aber etwa in relationibus causarum, mit Approbation des ganzen Raths angenommen werden, mit Fleiß colligiren* &c. . . *inmittels solchen verglichenen Punkten sich in decernendo processus & decidendo causas gemäß verhalten.* Rem omnem egregie exposuit *Ill. PÜTTERVS in diss. de iure* & officio

ficio summorum imperii tribunalium circa interpretationem legum imperii. Götting. 1758.

§. XVIII.

Quemadmodum nunc ex praemissis vis interpretationis authenticae *in pleno*, *in approbatione totius collegii* resideat, consequens est 1) quod nec praeiudicium sequendum, neque adeo nomen praeiudicii *cameralis* mercatur, nisi, quod *concluso collegii* approbatum. Perill. L. B. de CRAMER System. Protes. Imp. Sect. 1. Tit. 2. §. 29. 2) Quod aliorum *singulorum* senatuum alter alteri nil praeiudicii efficere possit. PÜTTER *introd. in rem iudic. imp. pag. 435.*

§. XIX.

Cum praeterea in passibus §. 17. allatis *angustissimo* tribunali facultas concedatur etiam de *dubio constitutionum* & *legum imperii sensu*: in verbis *einiger zweifelhaftiger Verstand in des H. R. Reichs* constitutionibus &c. in pleno conveniendi, concludo inde, tunc demum contra *Inst. Pacis Art. 5. §. 56. & Capit. Novif. art. 2. §. 5.* impingi, quando *Camerales* de certo sensu inter se convenire nequeunt. Secus si partes, vel vna tantum, sensum legis imperii in dubium vocant, *Cameralibus* vero ille dubius non videtur. L. B. de CRAMER *loc. cit. §. 23. & 24.* Quo ultimo casu & *praeiudicia* nasci, quis inficiabitur?

§. XX.

§. XX.

Consuetudinem ceu alterum praeiudiciorum fundamentum etiam a *Camera* circa praeiudicia attendendam esse affirmo ex *O. Cam. Part. I. Tit. 13. §. 1. Conc. O. C. P. 1. Tit. 19. princ. Ord. Iud. Imp. aul. Tit. 1. §. 15. & reliquis (§. 7.) supra citatis legibus. Quamquam lubens insuper concedam, sine inspectione actorum similitudinem causae, casus, & rationum non ponderandam esse & sic per necessariam consequentiam talia praeiudicia fidei dubiae existere, nec tuto esse alleganda, nec crude sequenda.*

§. XXI.

Recessus denique *Deputat. de anno 1600. §. 15. & Rec. I. N. §. 137.* analogia eandem iuri scripto quam non scripto vim tribuens, nec non *lex. 12. Cod. de LL. & const. Ppum* pro coronide hanc suggerunt conclusionem: *praeiudicia summorum imperii tribunalium ab inferioribus germaniae iudiciis* pro norma esse observanda. Et haec sunt, quae dissertationis loco saltem per schema quoddam adumbrare me temporis iussit angustia,

TANTVM.

COR.

COROLLARIA.

EX VNIVERSO IVRE.

EX IVRE NATVRALI.

Principium Iuris naturae in essendo in voluntate
Dei, in cognoscendo in vera hominis felicitate
constitit.

Testamentum de Iure naturae non datur.

EX IVRE CANONICO.

Concordatis nec summus Pontifex, nec natio
Germanica derogare potest.

Contra Concordata est, asserere, Bullas PII
V. & GREGORII IX. in Germania non obligare.

EX IVRE CIVILI.

Axioma: Priuilegiatus contra aequae priuilegia-
tum non vitur priuilegio, sed iure communi, pro
regula falsum, & huic substituenda regula: in

C

Con-

concurſu aequę priuilegiatorum melior eſt cauſa poſſidentis.

Transactio nec ob læſionem, vt aiunt, enormiſſimam reſcindenda eſt.

Superueniens mala fides non impedit Publicianam.

Actiones personales lapſu 30. annorum præſcribuntur, licet debitor ſciat ſe eſſe debitorem.

Bonae fidei poſſeſſor fructus conſumptos facit ſuos, licet locupletior exinde ſit factus.

EX IVRE PVBLICO.

Imperium Rom. Germanicum eſt vera Monarchia ſed limitata.

Electoꝝ Moguntinus eſt Camerae Imperialis Conuiſitor perpetuus.

EX IVRE FEVDALI.

Agnatis feudum ex pacto & prouidentia maiorum abſque agnatorum conſenſu alienatum reuocantibus non obſtat præſcriptio.

Legitimati per ſubſequens matrimonium ſuccedunt in feudis,

EX

EX IVRE CRIMINALI.

Conuictus de crimine citra confessionem ordinaria poena afficiendus est.

Poena mortis in feripetas statuta neutiquam iniusta dicenda.

EX IVRE GERMANICO.

Homo proprius in dubio praesumitur ad operas indeterminatas obligatus.

Ex pacto nudo datur hodie conditio ex moribus.

Nobilitati Equestri competit ius retractus in bonis matriculae Equestri inscriptis, extra Ordinem Equestrem alienatis.

EX IVRE CAMERALI.

Iurisdictio Camerae etiam in Personas Ecclesiasticas fundata est, si via facti, non iuris, procedant, & perinde est, an via facti ansam habeat ex materia ciuili, an canonica.

Non obstante Priuilegio de non appellando per querelam nullitatis recursus ad summa Imperii Tribunalia licitus est.

EX THEORIA PROCESSVS.

Processus summarius male explicatur per id,
vbi iudex de plano procedit.

In Possessorio summario nec articuli probato-
riales, bene autem interrogatoria, reiicienda.

Giessen, Diss., 1766-70

X 2396520

V
D
18

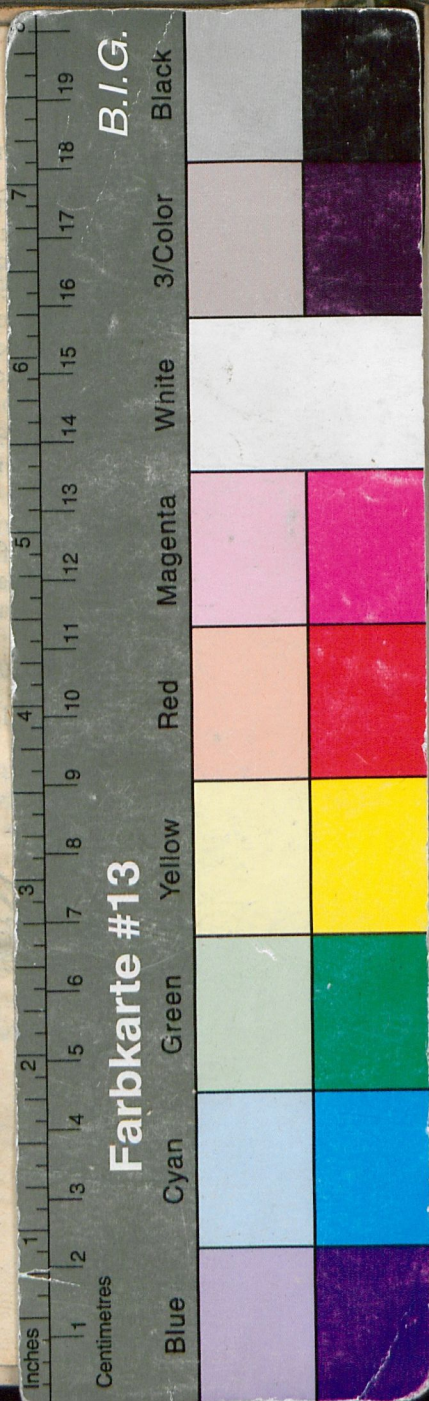
ULB Halle

3

007 662 912

SCHEDIASMA IVRIDICVM INAVGVRALE
DE

H 98 / 19
1767,1

FVNDAMENTO PRAEIVDICIORVM

QVOD
VNA CVM COROLLARIIS EX VNIVERSO IVRE
PRAESIDE DEO TRIVNO
EX DECRETO
ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS

IN
ACADEMIA LVDOVICIANA

PRO

L I C E N T I A

SVM MOS IN VTROQVE IVRE HONORES
ET PRIVILEGIA DOCTORALIA
RITE OBTINENDI

AD DIEM XXIX. IAN. CIOICCLXVII.
PVBLICAE EXCELLENTISSIMORVM ACADEMIAE
PROCERYM CENSVRAE
SVBMITTIT

IOANNES THOMAS MATHIOWITZ

WETZLARIENSIS.

GISSAE,
EX OFFICINA BRAVNIANA